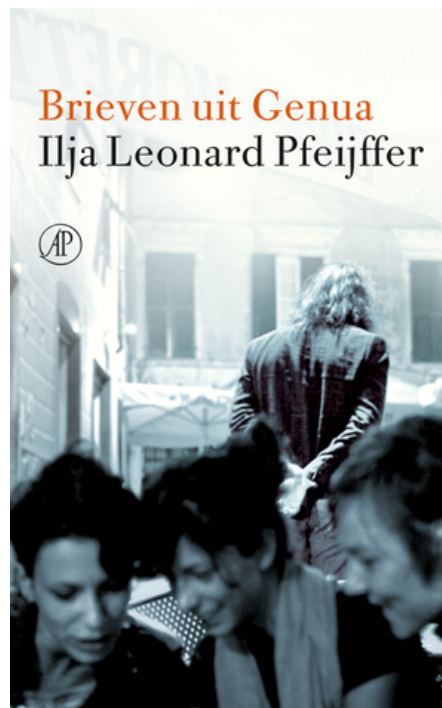

Brieven uit Genua

Ilja Leonard Pfeijffer

Download now

Read Online ➔

Brieven uit Genua

Ilja Leonard Pfeijffer

Brieven uit Genua Ilja Leonard Pfeijffer

Geen roman, maar de romantiek van het ware leven

Brieven uit Genua is de natuurlijke tegenhanger van *La Superba*. Het speelt zich voor het grootste deel af in dezelfde stad. Toch is het ook een heel ander boek. De fictieve auteur uit *La Superba* heeft in de brieven plaatsgemaakt voor het gelijknamige personage in het barre, bange oord dat werkelijkheid heet: alle brieven zijn echt en voor zover mogelijk werkelijk verstuurd. In die brieven reflecteert de schrijver op zijn bestaan als schrijver en op het schrijven zelf, op zijn jeugd in Rijswijk en zijn studententijd in Leiden, en op de gebeurtenissen in de wereld.

Tijdens het schrijven van de brieven ontspint zich het verhaal van een grote liefde die alles verandert. Irritant scherpzinnig, pijnlijk grappig en hartverscheurend eerlijk: een Privé-domein die de reeks doet sidderen.

Brieven uit Genua Details

Date : Published March 1st 2016 by De Arbeiderspers

ISBN :

Author : Ilja Leonard Pfeijffer

Format : Paperback 703 pages

Genre : Fiction

 [Download Brieven uit Genua ...pdf](#)

 [Read Online Brieven uit Genua ...pdf](#)

Download and Read Free Online Brieven uit Genua Ilja Leonard Pfeijffer

From Reader Review Brieven uit Genua for online ebook

Christine Bonheure says

Waarom ik letterlijk ondersteboven ben van dit boek? Omdat ik weg ben van het erudiete, stilistische en avontuurlijke proza van Ilja. Man, wat is die man intelligent! In het echte leven houd ik ervan met intelligente mensen te praten omdat ze me uitdagen en mijn eigen opinies constant bijsturen en bijschaven. Maar ook in de literatuur vind ik het zalig om teksten te lezen die druipen van intelligentie. Me onder te dompelen in beschrijvingen, redeneringen, filosofische overpeinzingen over van alles en nog wat. Ilja schrijft mooie vlotte zinnen in een opgewekte, verfijnde licht ironische en relativerende toon. Brieven uit Genua is een egodocument geworden dat overtuigt door kwetsbaarheid en openheid. Soms opgeklopt en arrogant, andere keren pijnlijk eerlijk. Intelligente en doordachte roman in een gewaagde vorm: een 750 pagina's tellende brievenroman! Lees ook mijn uitgebreider dweepblog: <http://c-bon.org/brieven-uit-genua-vi....>

Isabelle says

Ik speel een beetje vals, want ik heb dit boek nog niet uitgelezen. Vreemd is dat eigenlijk, want ik genoot er wel van, maar toen begon ik Falling out of time te (her)lezen, en het contrast tussen de veiligheid van het eerste en de soberheid van het tweede heeft me denk ik parten gespeeld. En ook na Rivieren paste het boek niet meer. Daarvoor is het ook weer te babbelig. Ik neem Genua vast wel weer ter hand hoor, want ik hou van de eruditie en het barokke van Pfeijffer.

Iris Bolderman says

Dit boek was waarlijk een hele kluif. Was het niet dat ik noodgedwongen vanwege een ontsteking aan mijn been verplichte rust moest nemen, had ik het niet binnen zo'n korte tijd uit kunnen lezen.

Minder dan een jaar geleden las ik La Superba en dat beviel me goed.

De weelderige, uitweidende maar ook schaamteloze schrijfstijl vind ik inmiddels zeer aangenaam om te lezen.

Brieven uit Genua gaat over de schrijver zelf, zijn ontwikkeling en over nog veel meer. Je kan gerust zeggen dat dit boek over het leven gaat.

De briefvorm maakt het extra gelegitimeerd zelfs noodzakelijk om zo over jezelf en je reflecties over het bestaan te schrijven. Heel erg wijsneuzig maar wel met recht, onbeschaamd en eerlijk daverd dit boek in maar liefst 699 goedgevulde blz over je heen.

Het hoofdstuk over al zijn exliefjes was wat bevreemdend om te lezen maar paste natuurlijk perfect in het geheel. (Alsof je de Privé of Dag Allemaal las, wil ik dit te weten?)

Er staan veel memorabele passages in die ik graag had onderstreept maar ik las een exemplaar van de bib. De meest memorabele las ik daarom maar hardop voor aan mijn man. Die heeft inmiddels zijn buik vol van Ilja.

(Ik lees graag in bed en mijn liefste keek noodgedwongen langdurig tegen het wijskijkende achterflap-portret van de besnorde en langharig schrijver aan)

Melissa Giardina says

Overtreffende trap van subliemste boek van het jaar.

Linda says

Pag. 317 : 'De iets ruimere cirkel lezers die ik mij zwetend met ons fietsboek heb weten te verwerven en die ik met La Superba heb weten vast te houden, zullen deze brief niet eens lezen omdat ze honderd pagina's geleden al teleurgesteld zijn afgehaakt. Lezers willen een lekker leesboek. En dat wordt dit niet'

Nee, dit is geen gewoon lekker leesboek. Dit is niet voor de lezer die een strak en afgelijnd verhaal wil. Dit is een verzameling van brieven die Ilja verstuurt naar een ex, zijn moeder, zichzelf, zijn uitgever... Via deze brieven moeten we een beeld krijgen van de mens achter de schrijver. En dat alles in een taal met veel krullen.

Doorgaans ben ik het eens met de score van De Volkskrant, maar deze keer vind ik ze te hard in hun oordeel. OK dit is geen boek voor een breed publiek, maar het is zo mooi geschreven.

Jeroen says

Wie had gedacht dat leven zo ingewikkeld was? Ilja en ik delen een jeugd in Rijswijk, al groeide hij op in een andere wijk dan ik, in een ander decennium. We voetbalden allebei op straat, maar leefden allebei ook vooral in ons hoofd. Hij bedacht een heel eilandenrijk met eigen taal, volkslied en heldenepos. Zo ver heb ik het nooit geschopt, maar ik lag wel 's-nachts in mijn bedje alle hoofdsteden uit mijn hoofd te leren. Kortom: Ilja en ik leefden beiden al van jongs af aan in ons hoofd. We dachten genoeg te hebben aan de levenloze dingen die we konden controleren: boeken en feiten, logica en ratio. En we kwamen/komen beiden (te laat) tot de conclusie dat het niet zo werkt.

Ik denk dat ik het grootste deel van mijn leven achter een computerscherm heb doorgebracht. Ik kan en wil het niet uitrekenen, maar het moet haast wel. Ik was denk ik zes toen mijn vader een computer kocht, die de hele familie mocht gebruiken. Het was 1995. De revolutie van Windows 95 was in volle gang. Het zal denk ik niet veel jaren later zijn dat ik een eigen pc op mijn kamer had. En internet. Die kamer ben ik nooit meer uitgekomen.

Maar het gaat hier niet echt om dat computerscherm. Dat staat enkel symbool voor iets, voor het feit dat mijn leven zich niet in het hier en nu afspeelt, maar in een onvatbaar dáár. Mijn lichaam toont geen enkel spoor van mijn leven. Ik ageerde voor zowel mijn studie als in essays die ik in mijn vrije tijd schreef altijd tegen de Silicon Valley mafia die zichzelf wil uploaden in de cloud en lichaamloos tot het einde der tijden wil voortduren. Maar in alle eerlijkheid: hoe lichaamloos leef ik wel niet? Toen mijn moeder ooit zei dat ik mooie handen had, merkte mijn vader eens terloops op dat ze enkel mooi waren omdat ik er nog nooit fysiek werk mee had gedaan. Misschien was het een grapje, maar het raakte me omdat ik wist dat hij gelijk had.

Nu ik dit schrijf realiseer ik me dat het niet precies zo is als bij Ilja. Hij schrijft in dit boek dat zijn lichaam een soort log ding is dat hij meesleurt omdat dat nu eenmaal moet, en in het minimale onderhoud voorziet. Maar mijn lichaam, dat lichter is dan het zijne, danst zo vanzelfsprekend met mij mee dat het compleet

irrelevant is. Het is er niet echt, tot het moment - zoals dat bij Ilja gebeurt - dat het er wel is en het me zal opbreken.

Maar wat me raakt aan dit boek is de apotheose, de keiharde conclusie van een nota bene zo succesvolle schrijver, dat het hier op aarde toch allemaal niet om schrijven maar om leven te doen is. Natuurlijk, dit staat dan wel weer geschreven, en je kunt je afvragen of deze realisatie dan niet uiteindelijk weer in dienst staat van het papier. Maar oké. Ilja wil alleen nog maar "ja" zeggen, concludeert hij op het einde. Hij gaat verder niks meer schrijven. Ik hoop en hoop niet dat ie zich er aan houdt. Aan de ene kant heeft hij teveel te melden. Hij kan zijn taak niet verzaken, en is arrogant genoeg om dat zelf te beseffen. Maar anderszijds zou het toch zo mooi zijn als hij laat zien dat het kan: na een leven vol met dat omslachtige denk-gedoe gewoon beginnen met leven.

En beginnen met leven betekent toch vooral ook écht luisteren, écht kijken, en je écht inleven in anderen. Niet voor je volgende verhaal, nee, maar omdat je ze lief hebt, en hun leven een stukje mooier wil maken. De hel mag dan de anderen zijn, maar laten we er vooral geen doekjes om winden: de hemel is dat ook. De muzikant Aaron Weiss declameert in een nummer van zijn band *mewithoutYou*: "So never mind our plan-making: we'll start living!" Dat nummer gaat, logischerwijs, over eenwording met alle andere eenzame zielen op deze planeet:

*Why pluck one string... what good is just one note?
Oh, one string sounds fine, I guess... but we were once 'one notes',
We were lonely wheat quietly ground into grain...
What light and momentary pain!
So why the safe distance, this curious look?
Why tear out single pages when you can throw away the book?
Why pluck one string when you can strum the guitar?*

Ilja rept over de geboorte van een tweede Ilja. Al voordat ik dit las was ik hier zelf mee bezig. Ik fantaseer al weken over een roman waarin ik mijn oude leven van me afschrijf. Het zou de vorm moeten krijgen van een brief van de ontsnapte Jeroen aan de Jeroen die nog immer gegijzeld is door het scherm. Het zou beschrijven hoe dat ontsnappen eruit moet zien. Dit alles is bij nader inzien een Ilja-achtige gedachte: dat de werkelijkheid enkel via de fictie op het papier kan worden geretoucheerd. Misschien is ook die gedachte wel aan het scherm onderhevig.

Even verderop in het liedje van *mewithoutYou* spreekt Aaron woorden die haast wel door Stella, Ilja's grote liefde en verlosser, lijken opgetekend: "Strum the guitar if you're afraid, and I'm afraid, and everyone's afraid, and everyone knows it, but we don't have to be afraid anymore." We hoeven niet bang te zijn, want er blijken nog engelen in ons midden te huizen, en ze komen vanzelf tot je als je ze nodig hebt. Sprookjes bestaan nog. Wat fictie lijkt kan gewoon werkelijkheid worden. We hoeven enkel maar ja te zeggen. Ja, tot in den treure. Ja, tot in de eeuwigheid.

Gerbrand says

Qua idee, vorm en stijl: geniaal. Als je *La Superba* hebt gelezen en dat erg goed vond, is *Brieven uit Genua* een must-read. Het vormt als het ware een schil om *La Superba* heen. In zijn brief aan het Nederlands Letterenfonds schrijft hij over *Brieven uit Genua* met betrekking tot de vorm:

“Hij biedt mij de gelegenheid om per afzonderlijke brief een afgerond geheel te maken rond een aantal verwante thema’s van het uiteenlopendste materiaal zoals observaties, herinneringen, beschrijvingen, bespiegelingen, voorvallen, dromen en angsten. Elke afzonderlijke brief moet zijn als een avontuurlijke achtbaan die de lezer na enkele onnavolgbare loopings weer afzet op het punt van vertrek.”

[...]

“Het project behelst niet alleen de realisatie van mijn oerboek, het is ook in zekere zin het ultieme vervolg van een zoektocht, die al met mijn debuut is begonnen, naar de verhouding tussen fantasie en werkelijkheid, fictie en feit, wens en waarheid, schrijven en leven en naar de manier waarop die domeinen in elkaar overvloeien.”

[...]

“Zonder dat ik uw oordeel, dat wat mij betreft in het verleden boven elke twijfel verheven is geweest en dat ik ook nu met het grootst mogelijke vertrouwen tegemoet zie, op enigerlei wijze zou willen beïnvloeden met deze slotoverweging, moet ik toegeven dat de gedachte in mij opkomt om ook deze brief aan u deel te laten uitmaken van de roman.”

Dit citaat uit een van de brieven geeft goed weer wat je kunt verwachten! Inderdaad ook in dit boek is het een spel van fictie en feit. De brief over Don, de man uit het eerste intermezzo in *La Suberba*, is daar een geweldige voorbeeld van. En aardig is ook dat er ondanks de vorm toch nog een plot is.

Verder laat ik Ilja Leonard Pfeijffer, een groot schrijver, drinker en roker, het liefst voor zichzelf spreken. Daarom nog 10 citaten:

P24 “Volgens Aristoteles heeft elk van de drie staatsvormen een positieve en een negatieve pendant. Het intreden van de negatieve vorm is een symptoom van een crisis en de aankondiging van een omwenteling. Een monarchie kan onttaarden in een tirannie, een aristocratie kan verworden tot een oligarchie en de negatieve pendant van de democratie noemt hij ‘ochlocratie’, wat betekent dat het gemene volk aan de macht komt, de dictatuur van het plebs.”

P113 “De liefde is een keuze. Het is een besluit waarvan je je voorneemt om er heel hardnekkig in te blijven geloven. Het klinkt misschien niet zo romantisch om het zo te zeggen, maar als je er goed over nadenkt, is het eigenlijk veel romantischer dan het gangbare model van twee hulpeloze individuen die door het noodlot in elkaars armen worden gedreven als botsende protonen in een deeltjesversneller. Het besluit om van iemand te houden en moeite te doen om te bouwen en een gemeenschappelijk verhaal te maken van de wederzijdse toewijding, dat zo rijk wordt dat je het als het enige ware gaat beschouwen, dat is mooi, menselijk en heldhaftig. Dat ontroert. Toeval ontroert niet.”

P289 “En mocht zij mij ooit verlaten, dan mag zij mij nooit vergeten en moet zij, vele jaren na dato, prachtig oud en grijs geworden in haar Parijse appartement, met tranen in haar ogen schitterende dingen over mij vertellen tegen mijn biograaf terwijl zij haar sigaret afklopt in de bakelieten asbak op zijn schoot. ‘Ilja was een groot roker’, moet zij dan hoestend verzuchten tussen haar tranen door. ‘Een van de grootste van zijn generatie.’ Omdat zij weet dat ik dat grappig had gevonden.”

P294 “Tegen gevoelens valt niet op te redeneren. Ze zijn autonoom en woekeren in een andere dimensie, waar argumenten illegaal zijn. Als iemand tegen je zegt: ‘Maar ik voel dat gewoon zo’, dan kun je wel inpakken. Daarmee is de discussie beslecht en het gesprek afgelopen. Je hebt verloren, want de ander heeft de joker ingezet. Game over. En als je het spel meespeelt en zegt dat je dat zelf gewoon anders voelt, dan helpt dat niet, want verschillende gevoelens communiceren niet met elkaar. Ze wisselen geen argumenten uit. Ze staan stompsinnig tegenover elkaar als oermensen die de taal nog niet hebben uitgevonden.”

P490 “Dat lege hoofd zonder enige bijgedachten dat volledig openstaat voor alles wat er op het moment gebeurt, heeft de staat bereikt van mushin. De enige manier om op alles te zijn voorbereid, is niets te willen. [...]

“Het is een les die ik nog steeds toepas in situaties waarin ik sociale druk ervaar. Een goed voorbeeld is een interview op televisie. Dat hele sfeertje daar is enorm opgefokt, iedereen doet zijn best om je te laten beseffen dat het een groot voorrecht voor je is dat ze een gesprekje van acht minuten met je gaan voeren voor honderdduizenden kijkers, en voor je het weet word je nog zenuwachtig ook. Ik benader zo’n interview met mushin. Ik wil niets. Ik ben aanwezig en aandachtig en ik zie wel wat er gebeurt.”

P496 “Als je iets verwacht, zijn er twee mogelijkheden: ofwel het gebeurt, maar dan ben je niet speciaal blij, want je had het verwacht, ofwel het gebeurt niet en dan ben je teleurgesteld en gefrustreerd. Je hoeft maar in het spitsuur in een trein te gaan zitten om te zien wat een regime dat is gebaseerd op targets en winstverwachtingen doet met de werk- en levensvreugde van mensen.”

P556 “Wat is het geheim van een roman die je bij de lurven grijpt en niet meer loslaat? Ik weet het nu. Ik zal het je zeggen. Het is decor.

Dat geldt overigens niet alleen voor romans. Bij speelfilms, een genre dat zeer aan de roman verwant is, gaat het grootste gedeelte van het miljoenenbudget op aan decor.

[...] ”De beste romans die ik heb gelezen, hebben gemeen dat zij een wereld oproepen waarnaar ik telkens wilde terugkeren. Alle Russische romans zijn zo. Al die honderden graven, maarschalken en generaals met al hun lange, onuitsprekbare namen in Oorlog en vrede zijn slechts interessant in zo verre dat zij deel uitmaken van een magnifiek decor dat totaal betovert.

[...] “Als ik er goed over nadenk, zijn er veel boeken die ik heb gelezen waarvan ik mij de personages en het precieze verhaaltje niet meer helemaal voor de geest kan halen, maar die mij zijn bijgebleven als een vakantieherinnering. Dat zijn de beste boeken. Het decor is de kern.”

[...] “Maar de onlangs door mij ontdekte predominantie van het decor is ook een van de vele redenen waarom ik mij zorgen maak over het boek dat ik aan het maken ben van deze brieven aan jou en anderen.

Genua komt erin voor, evenals Rijswijk, Leiden en andere plaatsen, maar hoewel ik af en toe moeite doe om wat extra couleur locale aan te brengen door jou te vertellen over de derby, de overstroming en mooie en droeve avonden tussen de verweerde muren van de oude stad, gaat Brieven uit Genua geen boek worden om lekker in rond te dwalen als op een fijne vakantie met een leuke groepsreis onder leiding van een enthousiaste gids. Het wordt geen lekker leesboek. Het zal niet beklijven als een vakantieherinnering. Daarvoor is het te eerlijk en ik heb te veel gedachten. Het decor van dit boek is het werkelijke uitzicht dat ik heb als ik mijn ogen sluit.”

P583 “Je moet leren wie je werkelijk bent. Wijsheid is om jezelf te ontdoen van de ballast van gedachten en zorgen over verleden en toekomst en om uitsluitend oog te hebben voor het hier en nu. Dan ben je als een spelend kind en dat moet je weer leren te worden. Alle franjes waarmee je in de loop van de jaren je ego hebt opgetuigd, leiden alleen maar af van inzicht in wie je werkelijk bent. Je kunt pas weer jezelf zijn als je leert om je er geen zorgen over te maken dat je iemand moet zijn. Je moet niet iemand zijn, maar zijn. Dan ben je als een kind dat in de wereld is en dat de wereld kan zien zoals ze werkelijk is omdat het zicht hem niet wordt ontnomen door gedachten over zichzelf en de wereld.”

P595 uit de brief aan zijn uitgever: “Laten we een deadline afspreken in november, als jou dat schikt. Want ik heb nog wel even tijd nodig om het te voltooien. Er zitten een paar gaten in. Ik heb hier en daar wat gebeurtenissen overgeslagen die misschien toch belangrijk zijn. Die lacunes moet ik opvullen met een aantal brieven die ik zal antedateren. Maar het belangrijkste wat er nog aan ontbreekt, is een slot. Mijn instinct en mijn literaire timmermansoog zeggen mij dat het boek tegen het einde een wending nodig heeft. Maar het probleem is dat ik niets mag verzinnen.”

P634 Over de subjectieve beleving van de tijd bestaan veel misverstanden. Mensen denken dat de tijd langer duurt dan hij duurt wanneer er niets gebeurt. Het zijn de saaie uren die aanvoelen als etmalen, en de tergende dagen die zich voortslepen als weken. Zo denkt men. En als je je amuseert, vliegt de tijd. Maar dat is niet waar. Het is omgekeerd, zoals Thomas Mann op een superieure wijze laat zien in *Der Zauberberg*. Wanneer alles nieuw is, is elk moment een moment dat je meemaakt. Dan is een dag zo rijk als een jaar. Wanneer je je voegt naar je dagelijkse routine en ontwaakt met je voorgeprogrammeerde wekker om de gebruikelijke trein te halen naar je gebruikelijke werk, zijn zeven jaren vervlogen voordat je met je ogen hebt geknipperd.”

Youssef says

Mooi en knap geschreven (autobiografisch) brievenboek over het alledaagse leven in Genua (voetbal, migratie). Hij beperkt zich niet tot Genua, ook vakanties naar bijvoorbeeld Ibiza komen aan bod. Een groot gedeelte van het boek speelt in Leiden, rake typeringen van de vakgroep 'klassieke talen' en de universiteit als geheel. Heel herkenbaar als je rond dezelfde tijd in Leiden studeerde.

Ideaal nachtkastboek, 1 brief per dag voor het slapen gaan. Fantastisch uitgegeven in de reeks Privé Domein.

Wouter Hk says

Een anti-autobiografische autobiografie

Een boek van 751 pagina's schrijven over jezelf. Dan moet je toch zeer egocentrisch zijn? 'Brieven uit Genua' van Ilja Leonard Pfeijffer is een meesterwerk dat worstelt met ego, ethiek, en niet in het minst met het leven zelf. Een meesterwerk dat is geschreven voor een select publiek 'begrijpenden'.

'Lezers willen een lekker leesboek', zei Pfeijffer hierover. 'En dat wordt dit niet. Omdat ik de dans niet met mijn gebruikelijke bravoure kan leiden. Ik strompel omdat ik zoek en tast. Ik ben willens wetens verdwaald in een donker bos zonder Vergilius als gids, want ik heb een paar jaar geleden uit geldgebrek mijn hele klassieke bibliotheek verpatst aan Burgerdijk & Niermans in Leiden. Iets wat, hoewel het destijds noodzakelijk was, een van de domste dingen is die ik ooit heb gedaan.'

'Brieven uit Genua' is het wel heel merkwaardige vervolg van de bestseller 'La Superba'. Het zijn brieven die het leven in Genua van Pfeijffer moeten vertellen. Al gaan ze niet enkel over zijn integratie in Italië. Ook het leven van de schrijver in Nederland, zijn jeugd, de belastingen en zijn inkomsten, zijn uitgeverijen, zijn ex-liefjes... komen aan bod. Geen enkel pikant detail wordt achterwege gelaten. De belangrijkste vraag over dit boek is echter: draait dit wel werkelijk om het leven van Pfeijffer? Om een tip van de sluier te lichten: als het antwoord affirmatief zou zijn, dan zou de auteur zichzelf mislukt voelen.

Pfeijffer stelt zich voor de uitdaging om in zijn brieven op een heel eerlijke manier te schrijven over het leven dat hij al achter de rug heeft. Geen verbloeming of opsmuk, geen leugens, niets ophemelen of onderwaarden. Eerlijk voor zichzelf, eerlijk voor zijn lezers. Maar kan hij wel objectief schrijven over zijn eigen leven? Kleurt hij sowieso niet zijn eigen visie daarop? Waarom zou hij dus geen ordinaire autobiografie schrijven? Het gaat in het boek om deze inzichten, om het worstelen met visies en denkbeelden. Om het proces van het zoeken, het worden. Het gaat om het leven. Of om het niet-leven. Het gaat over schrijven, en wat het verschil precies is met leven. Schrijven, leven. Leven, schrijven.

André van Dijk says

Beste Ilja,

Dat het schrijven van brieven een ‘correspondentie’ wordt genoemd, een tweerichtingsverkeer dus, hoeft niemand jou te vertellen lijkt me. Reageren op wat anderen te zeggen hebben, en vice versa, is de motor der brieven-schrijverij en maakt het genre tot een dynamische en veelzeggende stroming in de literatuur.

Om dat goed in een boek weer te geven betekent overigens niet dat de brieven van ‘de andere kant’ ook afgedrukt moeten worden. Je bent ongetwijfeld bekend met de uitzonderlijke brievenboeken van Gerard Reve, en misschien ook wel met de onlangs gebundelde brieven van Nanne Tepper. Juist het ontbreken van die andere kant maakt deze eenzijdige correspondenties zo intrigerend, omdat er telkens in meer of mindere mate aan gerefereerd wordt in de afgedrukte brieven. Dat levert een spanningsveld op en zorgt voor een enerverende leeservaring.

Eenzijdig destillaat

In de door jou samengestelde *Brieven uit Genua* is dat effect volledig afwezig. Je schrijft aan je vroegere partner Gelya, aan je uitgever, aan je moeder, aan jezelf op jongere leeftijd – ze zijn ook werkelijk verstuurd aan deze personen, zo bezweer je – maar van een antwoord op de brieven is geen sprake. Je flikt dus een kunstje: een brievenboek als verkapte autobiografie, of in jouw geval: een brievenboek als een ondubbelzinnige hagiografie. Geen verrassend kunstje, want de vermenging van waarheid en fictie is je op het lijf geschreven. Dit boek heet dan ook een ‘roman’ te zijn, de lezer moet maar zien wat er aan realiteit in dit eenzijdige destillaat terecht is gekomen.

En zo worden we meegenomen in jouw ‘estafette van brieven’ waarmee je ‘een afgerond verhaal wil vertellen over de ontwikkeling van een persoon’. Je schrijft aan je moeder over je zorgeloze jeugd, terwijl je al vroeg wilde ‘ontsnappen aan de gegarandeerde veiligheid om op zoek te gaan naar het door jezelf geconstrueerde geluk’. Een zelfverzonnen land met een geheel uitgewerkte fantasietaal was het gevolg van deze queeste, waarin ook voldoende plaats was voor ‘passie en vertwijfeling, gehoopte en gefnuikte liefde’.

Die onverantwoordelijke puber die in zijn eigen taal zijn hartstocht liet stormen, die ben ik altijd gebleven.

Zere bips

De brieven aan je jongere ik vormen het hoogtepunt van wat men wel een ‘zelffeliciterend’ exposé noemt. Een vruchtbare studieperiode, de eerste baantjes en de voorzichtige successen als dichter zorgen voor de uiteindelijke scheiding der wegen: je gaat definitief van de pen leven. Ondertussen wordt het leven vooral gevierd met alcohol en vrouwen, terwijl je de omstandigheden vindt om je bruisende woorden ‘als exquisite wijnen te laten walsen in het glas en de volle rijkdom van hun bouquet te savoreren’. Die exuberante taal vormt de gewaardeerde basis van je talent, maar werkt in een boek als dit als een borstklopperige weerslag van eigen kunnen.

Eenmaal in Genua neergestreken, weet je met een fantastisch *La Superba* de aandacht op je gericht te

krijgen. Met name na het winnen van de Libris Literatuurprijs. Het schrijversleven past je als een goedzittende overjas en je uitgesproken bourgondische levensstijl is een geweldige voedingsbodem voor fraaie publicaties. Maar dan gebeurt er iets wonderlijks, je geeft het zelf al aan: er moet iets gebeuren om deze brievenroman tot een goed einde te brengen. En verdomd, als door de hemel geschonken ontmoet je de liefde van je leven en kondig je aan de op je lijf geschreven levenswijze voorgoed vaarwel te zeggen. Dat er, vanwege een zere bips, ook een dokter aan te pas moest komen om op dit punt te geraken, is een bijkomstigheid die de werkelijkheid met een grimas weglacht.

Beste Ilja, het is de doorlopende stroom aan veren in je gepijnigde achterste die dit boek tot een vermoeiende leesopdracht maakt. Het zij zo. Waar ik me echter zorgen om maak is die radicale omslag op de laatste pagina's. 'Ik wil breekbaar leven in plaats van onaantastbaar', zeg je met de overtuigingskracht van een gefrustreerde evangelist. De alcohol helemaal afgezworen, vooral gezond eten, gevoed worden door de ultieme liefde, wat gaat dit betekenen voor de rest van je oeuvre? Met bezorgde verwachting zien we je volgende boek tegemoet.

Het ga je goed.

<http://8weekly.nl/recensie/beste-ilja/>
@8WEEKLY/André van Dijk

Chris says

Wat een rijk, gevarieerd, onderhoudend, intelligent, aandoenlijk, maar vooral (bijna Knausgardiaans) eerlijk brievenboek.

Harmen Fijn says

Geen letterlijk vervolg op *La Superba* maar een enorme aanrader voor iedereen die net als ik dat boek geweldig vond. Geeft een enorm uitgebreide inkijk in het leven van de schrijver van dat boek. Enorm gecharmeerd van de keuze voor (zover mogelijk echt verstuurd) brieven. Laat je niet afschrikken door de omvang. Leest als een trein en kan door de briefvorm zelfs even worden weggelegd. Laatste zin van de achterkant duidt het boek goed: "irritant scherpzinnig, pijnlijk grappig en hartverscheurend eerlijk". Knap dat er ook een goed einde aan zit; al vraag ik me wel af hoe Pfeiffer nu terugkijkt op die episode met Stella.

Benny says

Ilja Leonard Pfeijffer maakt het de recensent graag gemakkelijk. Hij zegt namelijk gewoon zelf wat we ervan moeten denken. In dit geval waarschuwt hij meermaals: *Brieven uit Genua* is geen lekker leesboek. Hij wil de lezers die hij er met *La Superba* bijgewonnen heeft, duidelijk niet tegen het hoofd stoten. Tegelijkertijd vleit en belooft hij de lezer die volhardt.

Brieven uit Genua bevat brieven die echt zijn en voor zover mogelijk werkelijk verstuurd werden, zo stelt de schrijver zelf in de 4de brief aan officiële instanties. Het merendeel van die brieven is gericht aan zijn voormalige geliefde, maar er zijn ook brieven aan zijn moeder, aan zichzelf op jongere leeftijd en aan

Madame Europa. Hoewel het geen afgerond verhaal met een kop en een staart is, dringt er op het einde toch een zekere intrige in door. Als hij de liefde vindt en de drank afzweert.

Maar voor het zover is, springt de schrijver sierlijk van de hak op de tak en roert hij een heerlijke hutsepot van onderwerpen aan. Er is een voetbalbrief, een pausbrief, een koningsbrief, enzovoort. Pfeijffer laat zijn licht schijnen op de vluchtelingencrisis, de aanslagen op Charlie Hebdo en de 'zegeningen' van onze moderne media, en uiteraard komen er ook tal van oude Grieken bij kijken. Enkel jammer dat er geen register staat achteraan.

Daarnaast bieden de brieven een mooie inkijk in het reilen en zeilen van de Nederlandstalige literatuur. De dorstige leeuw uit Genua dist smeugige anekdotes over zijn (jonge) literaire collega's en schetst een openhartig beeld van zijn eigen schrijversbestaan. Over het zenuwslopende gedoe van de prijskampen, zijn eigen niet geringe ambitie, zijn vlucht uit Nederland en de vreugde wanneer ze hem toch herkennen op dat terrasje op de piazza in Genua.

Brieven uit Genua is een bij wijlen hilarische kroniek van een schrijverskarakter, met veel aandacht voor het decor (want dat is het kenmerk van grote literatuur volgens 40ste brief aan Gelya) en het laatste woord is ja. Dat is, zullen we maar zeggen, de climax van het lijfboek waarin Ilja Leonard Pfeiffer zich een dikke 700 pagina's lang mag uitleven zonder zich om verhaal of plot te bekommeren.

Zo eindigen de brieven in blakend optimisme en het ontluikende besef dat literatuur niet donker moet zijn om groots te zijn. Het zal morgen weer een gloednieuwe dag zijn. Lang leve de verwondering!

Annelies says

Een woord: meeslepend. Van begin tot eind houdt dit boek je in zijn ban. Ondanks de afwezigheid van een groot samenhangend verhaal wordt het nooit vervelen, en dit zo'n honderden bladzijden lang. Mooie prestatie van de schrijver.

Philippe says

Met *Brieven uit Genua* heeft Ilja Leonard Pfeijffer in één ruk zo maar een stadsroman, een ontwikkelingsroman, een autobiografie, maar bovenal een magistrale liefdesroman geschreven.

Via omzwervingen door de *vicoli* van Genua La Superba, mijmeringen 'onder de wenende parasols' op de Piazza delle Erbe, reflecties op zijn eigen verleden als classicus aan de universiteit van Leiden, vlammende of lovende kritieken op al dode en nog levende Nederlandstalige schrijvers (zoals 'mijn lieve, valse, trouwe vriend Gerrit Komrij'), uitweidingen over de Griekse mythologieën en de klassieke dichter Pindarus (zijn specialisme maar niet mijn meug), brengt ILP zijn queeste in zijn laatste brieven aan zijn gewezen geliefde Gelya naar een absoluut hoogtepunt. ILP sleurt je mee in de betovering die zich meester van hem maakt. De dramatische wending die hij in zijn ware leven bewerkstelligt en die het boek zijn noodzakelijke structuur geeft, is kinderlijk eenvoudig maar meesterlijk gevonden.

En als kers op de taart is *Brieven uit Genua* ook een ontzettend grappig boek. (Het verslag van zijn bezoek aan de hepatoloog is hilarisch!) Zelfspot en cynisme zijn terreinen waarop ILP zijn gelijke niet kent. Ergens las ik dat er geen parallel te trekken valt tussen Pfeijffer en Brusselmans. Dat klopt. Meer nog, door

lichtzinnig beide namen in dezelfde zin te noemen, doe je Pfeijffer al onrecht aan. Dat doe ik dus niet. Buiten hun lange haren hebben zij niets gemeen.

Ooit moet ik ook naar Genua, maar nu nog niet, *the spell could be broken*, en dat zou dit meesterwerk oneer aandoen. Trouwens, mythes moet je koesteren, niet proberen te ontcrachten.

In wezen beschouw ik mezelf als poëziehater. (Zei wijlen (pdw) niet dat poëzie slechts kon worden geschreven door iemand met een knoert van een hersenbloeding? En dat poëzie geen verheven proza is, maar net omgekeerd!) Maar misschien moet ik toch maar niet zo categoriek zijn en het maar 's een kans geven, te beginnen bij de rijmpjes van Ilja Leonard Pfeijffer dan...
